

20 An Ciste Craolacháin

- 20.1** Bunaíodh an Ciste Craolacháin (An Ciste) chun tacaíocht a thabhairt do léiriú clár nua teilifíse agus raidió i nGaeilge agus i mBéarla. Ar na hábhair chlár atá i dteideal cistiú a fháil tá clár faoi chultúr, oidhreacht agus eispéireas na hÉireann, clár chun litearthacht aosach nó litearthacht sna meáin a fheabhsú nó clár a dhúisíonn feachtas agus tuiscint an phobail ar cheisteanna domhanda. Cuspóir eile de chuid an Chiste is ea forbairt a dhéanamh ar chartlannú ábhar clár craolacháin a tháirgtear sa Stát.
- 20.2** Údarás Craolacháin na hÉireann (BAI)¹ a bhainistíonn agus a rialaíonn an Ciste agus cistítear é tríd an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha (An Roinn) a aistriú 7% de ghlanfháltais an ceadúnais teilifíse gach bliain.² Tá idir dheontais chun tacú le léiriú clár raidió agus teilifíse agus chostais a ghabhann le riaracháin BAI á gcuimsiú leis na híocaíochtaí ón gCiste.³
- 20.3** Baineadh úsáid as an gCiste chun tacú le dhá scéim dheontais shonracha ó bunaíodh í den chéad uair in 2003. Rinne an tAire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha an chéad scéim, ar a dtugtar 'Fuaime agus Fís' a cheadú i nDeireadh Fómhair 2005 lena hoibriú anall go deireadh 2009. Cheadaigh an tAire an dara scéim ar a dtugtar 'Fuaime agus Fís II' in Eanáir 2005 lena hoibriú anall go deireadh 2014. Ba ghá ceadú a fháil don dá scéim ón gCoimisiún Eorpach (CE) faoi rialacha cúnaimh Stáit agus fuarthas an ceadú sin.
- 20.4** Breis bheag agus €100 milliún ba ea ioncam iomlán an Chiste óna thús in 2003 go dtí deireadh 2011. €79 milliún an eisíocaíocht ón gCiste anall go deireadh 2011. Bhain suim díreach faoi bhun €74 mhilliún den chaiteachas sin le híocaíochtaí deontas faoi na scéimeanna agus bhain an fuilleach le costais foirne (€3 mhilliún) agus le costais riaracháin eile (€2 mhilliún).⁴
- 20.5** Ag deireadh mhí na Nollag 2011, bhí cúlchistí de thimpeall €22 mhilliún carntha sa Chiste mar atá leagtha amach i bhFíor 20.1 thíos.

Fíor 20.1 Ioncam agus Caiteachas an Chiste 2003 go 2011

	Ioncam	Caiteachas	Barrachas/Easnamh
	€ milliún	€ milliún	€ milliún
2003 - 2007	48.2	28.6	19.6
2008	11.1	15.2	(4.1)
2009	12.3	11.7	0.6
2010	15.0	11.1	3.9
2011	14.9	12.8	2.1
Iomlán	101.5	79.4	22.1

Foinse: Údarás Craolacháin na hÉireann

1 Rinneadh foráil don Chiste a chéadúair san Acht Craolacháin (Maoiniú) 2003 agus bhí sé á bhainistiú anall go dtí 2009 ag Údarás Craolacháin na hÉireann. Aistríodh an threagracht i leith an Chiste chuig Údarás Craolacháin na hÉireann, a bhí nuabhunaithe, leis an Acht Craolacháin 2009.

2 5% an ráta anall go dtí Iúil 2009.

3 Tháinig timpeall 96% de sin ó na táillí ceadúnais teilifíse agus tuilleadh an 4% eile as infheistiú sealadach cistí.

4 Is é atá sna costais foirne agus riaracháin cionrannta chostais foirne agus fhorchostais BAI.

20.6 Sa chaibidil seo tá athbhreithniú ar na nithe seo a leanas:

- Riarachán agus Bainistíocht an Chiste
- Aschuir agus Feidhmíocht an Chiste a mhéid a luacháladh é.

20.7 Tionóladh cruinnithe le hoifigigh de chuid na Roinne agus le BAI d'fhonn an cúlra, an maoiniú agus na próisis a shuíomh chun an Ciste a riar agus a bhainistiú. Scrúdaíodh comhaid conarthaí ar mhaithe le sampla a fháil de na tionscadail atá ag fáil tacaíochta faoi na Scéimeanna Fuaime agus Físe. Rinneadh anailís ar bhunachar sonraí conarthaí atá á gcoinneáil ag BAI.

Deontais Chiste a Riar agus a Bhainistiú

20.8 Lorgaítear iarratais ar chistiú trí bhabhtaí cistiúcháin. Braitheann líon agus sceidealú na mbabhtaí cistiúcháin ar thosca lena n-áirítear riachtanais oibríochta BAI agus uainiú bhabhtaí coimisiúnaithe na gcraoltóirí. Ceaptar oifigeach ó BAI ina bhainisteoir babhtaí i leith gach babhta cistiúcháin. Reáchtáladh na chéad bhabhtaí cistiúcháin in 2006 agus, anall go dtí deireadh 2011, reáchtáladh aon bhabhta cistiúcháin déag an ceann don raidió agus don teilifís.

20.9 Tá achoimre ar stádas na dtionscadal, mar a bhí ag deireadh 2011, ar leithdháileadh cistiú orthu ó na babhtaí cistiúcháin uile leagtha amach i bhFíor 20.2.

20.10 Leithdháileadh €86 milliún san iomlán ar 1,227 dtionscadal. Faoi dheireadh 2011, bhí timpeall €74 mhilliún íoctha amach rud a d'fhág fuilleach €12 mhilliún a bhí tiomnaithe. Ós rud é go ndéantar íocaíochtaí le tionscadail ina dtráinsí, tá léiriú sa mhéid iomlán a íocadh ar íocaíochtaí céimnithe le tionscadail ina raibh conarthaí sínithe ach gan na tionscadail a bheith curtha i gcrích go fóill chomh maith le híocaíochtaí le tionscadail atá curtha i gcrích. Tá anailís in Iarscríbhinn A ar stádas na dtionscadal sna babhtaí cistiúcháin uile ag deireadh 2011.

Fíor 20.2 Stádas na dTionscadal ar Leithdháileadh Cistiú orthu ag deireadh 2011

	Teilifís	Raidió	Iomlán	Céatadán
Líon na dTionscadal ar Leithdháileadh Cistiú orthu a	417	810	1,227	100%
a bhfuil an líon seo a leanas acu				
Curtha i gcrích	281	598	879	72%
ar siúl	102	176	278	22%
ag feitheamh ar chonradh	34	36	70	6%
	€ milliún	€ milliún	€ milliún	
Leithdháileadh cistí b	76.3	9.8	86.1	100%
dár íocadh	65.1	8.7	73.8	86%

Foinse: Údarás Craolacháin na hÉireann

Nótaí: a Gan tionscadail a tarraingíodh siar a áireamh

b Is é atá i leithdháileadh cistí glanmhéid na ndeontas a dámhadh tar éis coigeartú a dhéanamh i leith aistarraingtí, laghduithe agus méaduithe ar chistiú.

Iarratais a mheasúnú

- 20.11** Tá forbairt tagtha ar an bpróiseas measúnachta ó cuireadh tús leis na scéimeanna. Is é atá i gceist leis an bpróiseas reatha réamh-mheasúnacht a dhéanann foireann BAI ar iarratais d'fhonn a fháil amach ar cuireadh an fhaisnéis go léir ar aghaidh agus an bhfuil an tionscadal i dteideal maoiniú a fháil. Gach aon iarratas a n-éiríonn leis ag an gcéim seo déanann measúnóir seachtrach é a bhreithniú agus critéir shonraithe á n-úsáid aige, amhail cáilíocht an togra, breisíocht agus nuáil.⁵ Déanann measúnóir seachtrach eile an mheasúnacht sin a bhreithniú agus is amhlaidh a dhéanann sé toradh na chéad mheasúnachta a bhailíochtú nó a leasú, ag féachaint dá thaithí/taithí nó dá shaineolas/saineolas. Déanann painéal measúnachta, ar a bhfuil foireann BAI agus an dara measúnóir an t-iarratas agus tuarascálacha na measúnóirí a athbhreithniú i dteannta a chéile. Tugann an painéal breith faoi cé acu a dhéanfaidh nó nach ndéanfaidh siad tionscadal a mholadh lena mhaoiniú.⁶
- 20.12** Ar an bpróiseas measúnachta a chur i gcrích, déantar sceideal na moltaí deiridh a chur i láthair an Údaráis le hé a dhaingniú go foirmiúil mar chuid de thuarascáil ghinearálta ar thoradh an bhabhta cistiúcháin áirithe. Tá mionsonraí sa tuarascáil faoi na hiarratais nár éirigh leo chomh maith leis na cinn a moladh. Go ginearálta, leagtar amach inti i leith gach aon togra a moladh an méid a moladh le haghaidh cistiú, céatadán uasta na gcostas incháilithe a íocfar, chomh maith le líon agus fad na gclár a léireofar.
- 20.13** Déantar aiseolas ar thoradh an phróisis measúnachta a sholáthar d'iarratasóirí a n-éiríonn leo agus d'iarratasóirí nach n-éiríonn leo i dteimpléad caighdeánach tuarascála measúnachta a ullmhaíonn foireann BAI agus é bunaithe ar thoradh bhreithniúcháin an phainéil measúnachta. Chomh maith leis sin, eisítear litir tairisceana do gach aon iarratasóir a n-éiríonn leis. Ceanglaítear ar an iarratasóir conradh a thabhairt chun críche le BAI laistigh de 12 mhí ón tairiscint fhoirmiúil ar chistiú. Tugtar conarthaí chun críche trí phróiseas caibidlíochta ar bhonn cáis ar chás.
- 20.14** Déantar anailís ar iarratais teilifíse agus raidió agus ar an measúnacht orthu le haghaidh cistiú i mbabhta 11, a réachtáladh in 2011, a leagan amach i bhFíor 20.3.

Fíor 20.3 Anailís ar an bPróiseas Measúnachta – Babhta Cistiúcháin 11 – Teilifís agus Raidió

	Teilifís		Raidió		Iomlán	
Iarratais a Fuarthas	98		262		360	
Iarratais a diúltaíodh	55	56%	166	63%	221	61%
ag an réamhchéim meastóireachta	5		63		68	
ag an gcéim mheasúnachta	50		103		153	
Cistiú a leithdháileadh	43	44%	96	37%	139	39%

Foinse: Údarás Craolacháin na hÉireann

5 Tá liosta iomlán na gcritéir leagtha amach in larscríbhinn B.

6 Féadfar dara babhta measúnachta a úsáid i gcás inar mó líon na dtionscadal cáilitheach i mbabhta ná an cistiú atá ar fáil. Níor baineadh leas as sin ach ar aon ócáid amháin.

- 20.15** Diúltaíodh díreach os cionn 60% san iomlán de na hiarratais ar bhabhta 11 (56% i gcás na teilifíse agus 63% i gcás an raidió). 51% ba ea an céatadán comhréireach le haghaidh bhabhta 10 (53% i gcás na teilifíse agus 63% i gcás an raidió). I gcás na teilifíse, ba mhó de bheagnach €900,000 an méid a moladh don chistiú ná an leithdháileadh tascach €7 milliún don bhabhta sin.⁷ Maidir leis an méid a mholadh le haghaidh cistiú i gcás clár raidió (€0.8 milliún) bhí sé cuid mhaith níos lú ná an leithdháileadh €1.5 milliún a cuireadh go leataobh don bhabhta sin. Tharla an rud céanna i mbabhtaí raidió 9 agus 10.⁸
- 20.16** Mar chuid den iniúchadh seo, rinneadh scrúdú ar thaifid iarratais agus mheasúnachta do dheich dtionscadal ar leithdháileadh cistí orthu i dtrí bhabhta sa réise 2010 agus 2011. Cé is moite d'aon chás amháin, b'iad na tuarascálacha caighdeánacha sin a úsáideadh chun aiseolas a thabhairt d'iarratasóirí, agus iad sin amháin, a bhí ar na tuarascálacha measúnachta a cuireadh ar fáil don athbhreithniú ar an iniúchadh. Maidir leis na tuarascálacha sin, ní raibh aon síniú ná dáta orthu, agus níor léirigh siad go soiléir an modh inar chomhlíon an t-iarratas na critéir mheasúnachta. Go ginearálta, nótáil siad eilimintí den bhuiséad tionscnaimh a raibh dealramh iomarcach orthu ach níorbh fhéidir iad sin a nascadh leis an moladh i dtaobh cistiú.
- 20.17** Ní choimeádann BAI na tuarascálacha a ullmhaíonn na measúnóirí seachtracha. Fuarthas trí thuarascáil mheasúnachta sa chomhad in aon chás iarratais amháin, áfach. Leagadh amach iontu sin tráchtareacht agus rátáil faoi gach critéar measúnachta ach ní raibh aon síniú ná dáta orthu. Moladh i ngach aon tuarascáil ar leith go ndéanfaí an méid iomlán cistiúcháin a bhí á lorg ag an iarratasóir a sholáthar (€300,000). €270,000 a bhí sa mholadh le haghaidh cistiúcháin a rinneadh chuig an Údarás agus b'in í an tsuim a dhaingnigh an tÚdarás ina dhiaidh sin. Léiríodh freisin sa tuarascáil chaighdeánach ar an aiseolas ón measúnacht gur €270,000 an méid a moladh le haghaidh cistiú. Cé gur cuireadh scóir ar fáil faoi na critéir mheasúnachta, bhí easpa trédhearcachta ann maidir leis an mbonn a bhí faoin moladh i dtaobh cistiú laghdaithe.
- 20.18** Dúirt Príomh-Oifigeach Feidhmiúcháin (POF) BAI go leagtar amach tuairimí aonair na measúnóirí seachtracha maidir leis an aighneacht sna tuarascálacha measúnachta atá coinnithe ar comhad sa chás seo, ach i gcomhar le chéile, chomhaontaigh an painéal go ndéanfaí suim €270,000 a mholadh don tionscadal. Dúirt sé gurb é an comh-chinneadh seo an t-aon chinneadh maidir leis an iarratas agus gur cuireadh in iúl don iarratasóir ina dhiaidh sin é. Dúirt sé nár chóir tuarascálacha aonair a bheith coinnithe ar comhad agus gur botún riaracháin ba ea é sin.

Conrú agus Bainistíocht Conarthaí

- 20.19** Tugadh aird ar roinnt ceisteanna a bhaineann le bainistiú conarthaí ón athbhreithniú ar shampla 25 thionscadal agus as anailís ar bhunachar sonraí na gconarthaí a bhíonn á choimeád ag BAI. Leagtar amach iad thíos.
- **Moilleanna i dtaca le conarthaí a thabhairt chun críche** – I gcás ceithre cinn den 25 chás a scrúdaíodh níor thugadar a gconradh chun críche laistigh den tréimhse 12 mhí dá bhforáiltear i rialacha na scéime. Sa raon 13 mhí go dtí beagnach trí bliana a bhí an tréimhse a glacadh chun na conarthaí sin a thabhairt chun críche. Tháinig ceithre chás eile chun solais i mbunachar sonraí na gconarthaí ina raibh bearna ama de thimpeall trí bliana idir an cistiú a thairiscint agus an Conradh a chomhaontú. Níorbh fhéidir comhlíonadh na teorann 12 mhí a fhíorú i ngach uile chás toisc nach raibh an bunachar sonraí iomlán, go háirithe i gcás na mbabhtaí cistiúcháin luatha.

7 Ní dhearnadh an dara céim measúnachta, mar a fhoráiltear sa scéim, toisc go raibh dóthain cistí carntha ar fáil chun na hiarratais cháilitheacha ar fad ó bhabhta 11 a chistiú.

8 As leithdháileadh tascach €1.5 an bhabhta, €0.96 ba ea an méid a moladh le haghaidh cistiú i mbabhta 9 agus €1.2 milliún i mbabhta 10.

- **Airleacain Cistiúcháin** – I dtrí cinn de na cásanna a scrúdaíodh, íocadh amach 90% de leithdháileadh an deontais ar an gconradh a shíniú, rud a d'fhág go raibh riosca suntasach sa tionscadal do chistí an Stáit sa chás nach ndéanfaí na tionscadail a sheachadadh. Tugadh faoi deara as athbhreithniú a dhéanamh ar bhunachar sonraí na gconarthaí go raibh 44 thionscadal teilifíse ann san iomlán, a raibh leithdháileadh comhiomlán cistiúcháin €13.6 milliún acu, agus ar íocadh 90% nó breis dá leithdháileadh leo ar an gconradh a shíniú. Dúirt an POF gur bhain riosca íseal leis na tionscadail sin sa mhéid go raibh siad ar fad nasctha le cistiú Alt 48.1, ar de chineál iad inar chuir na páirtithe ar fad cistí isteach ar dháta luath.⁹ Dúirt sé freisin gur chuidigh sé sin le cistí a ghíaráil ó infheisteoirí eile agus go raibh tacaíocht fhorleathan acu ó lucht an tionscail.
- **Monatóireacht** – As na cásanna a athbhreithníodh, bhain titim siar ina gcuid sceideal seachadta conraithe le 12 acu agus chuaigh trí cinn acu thar a ndátaí seachadta sceidealta de bhreis agus 12 mhí. Áirítear i mbunachar sonraí na gconarthaí 26 thionscadal san iomlán a ghabhann siar go dtí babhtaí cistiúcháin in 2006 agus 2007 nach raibh a gcuid cistí tarraingthe anuas acu go hiomlán ag deireadh 2011. Íocadh breis agus €1 mhilliún leis an 26 thionscadal sin agus tá díreach os cionn €200,000 gan íoc.
- **Breithniú feidhmíochta conraitheora san am a caitheadh** – Tugadh faoi deara i dtí cinn den 25 chás a scrúdaíodh nach ndearnadh cumas an iarratasóra go dtí seo a scrúdú a dhóthain ag céim mheasúnachta an tionscadail nó ar chistí a scaoileadh amach ar thionscadail eile chuig an gconraitheoir céanna. Sna cásanna sin, ní dhearnadh tionscadail a cistíodh roimhe sin a chur i gcrích, seachadadh go déanach iad nó is amhlaidh nár sheol siad cuntais iniúchta deiridh isteach.
- **Fíorú Costas** – In dhá chás acu sin a athbhreithníodh, ainneoin gur seachadadh na tionscadail, ní dhearnadh na ráitis chostas deiridh a sheoladh isteach.¹⁰ Coinníodh siar an íocaíocht deiridh i gcás amháin agus níor lorg an conraitheoir sa dara cás í. B'ionann na híocaíochtaí deiridh a bhí amuigh agus 3% agus 10% den chistiú, faoi seach. Gan ráiteas costas deiridh iniúchta a bheith aige, níl BAI in ann a bheith lánchinnte i dtaobh an mhodha inar caitheadh an t-airgead a cuireadh ar fáil. Léiríodh in athbhreithniú inmheánach ó BAI ar an gcomhlíonadh in 2009 an gá atá le seiceáil bhreise a dhéanamh ar an ábhar airgeadais a bhíonn á sheoladh isteach ag conraitheoirí. Dá bharr sin is amhlaidh a cheap BAI gnólacht cuntasóirí chun seacht n-iniúchadh phíolótacha a dhéanamh in 2009 agus 2012. Níor tugadh aon ní suntasach faoi deara.
- **Conarthaí comhcheangailte** – Sa dara leath de 2010, thug BAI Conradh comhcheangailte isteach faoina bhféadtar tograí raidió rathúla leis an léiritheoir céanna ó bhabhta cistiúcháin a chomhcheangal in aon chonradh amháin ar mhaithe le héifeachtúlacht riaracháin. Cé go ndéantar buiséad ar leithligh a chaibidil do gach aon tionscadal ar leith, is é an buiséad comhcheangailte amháin a bhíonn mar chuid den chonradh. Ní úsáidtear an Conradh comhcheangailte i ngach aon chás.

9 Déantar, le hAlt 481 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997 faoiseamh cánach a sholáthar faoi chomhair chostas léirithe scannán áirithe. Tá faoiseamh cánach ar 100% dá gcuid infheistíochta ar fháil d'infheisteoirí aonair agus d'infheisteoirí corparáideacha.

10 Beidh ráiteas ar chostas deiridh de dhíth sula ndéanfar an íocaíocht deontais deiridh. Go dtí 2008, rinneadh an íocaíocht deiridh ar bhonn ráiteas neamhiniúchta ar chostas. Ó 2008 i leith, tá cuntas deiridh iniúchta ar chaiteachas táirgeachta de dhíth.

Cistiú a Fhorchúiteamh trí Bhrabúis a Ghiniúint

- 20.20** Ó lár 2010, socraítear leis an gconradh cistiúcháin caighdeánach gur féidir forchúiteamh a déanamh leis an gCiste Craolacháin nuair a ghintear brabúis as léiriú, sa chás gur €200,000 nó níos mó an méid. Féadfaidh go mbainfidh an socrú sin le conarthaí le haghaidh cistiú idir €50,000 agus €200,000. Roimhe seo, is amhlaidh a chinn BAI ar bhonn cáis ar chás ar chóir clásal forchúitimh a áireamh. Níl aon fhigiúirí cinnte ar fáil do líon na gconarthaí ina raibh socrú le haghaidh forchúitimh sular áiríodh an socrú conartha caighdeánach. Measann BAI, áfach, nach n-áireofaí clásal forchúitimh ach i líon nach mó ná 5% de na conarthaí a cuireadh i gcrích roimh 2010. Ní dhearnadh aon chistiú a fhorchúiteamh go dtí seo mar thoradh ar na socrúithe sin.
- 20.21** Is faoin gconraitheoir atá seo BAI a chomhairliú i dtaobh aon ghlanfháltais ón léiriú agus leabhair agus taifid chruinne a choimeád i ndáil le saothrú tráchtála an chlár.
- 20.22** Tugadh faoi deara san iniúchadh nach ndearna ach sé cinn as an sampla de 25 chás a scrúdaíodh (ar bhain 17 acu le léirithe teilifíse) leas a bhaint as maoiniú Alt 481. D'fhonn cáiliú le haghaidh faoiseamh Alt 481, ní mór na cistí a dhéanann infheisteoirí a airleacan a bheith tugtha amhlaidh acu ar chúiseanna tráchtála 'bona fide'. Ar an mbonn sin, tá sé réasúnta a bheith ag súil leis go ndéanfaidh roinnt de na léirithe sin ar a laghad brabús a ghiniúint. Measann BAI go ndearna sé timpeall 70 tionscadal Alt 481 a chistiú anall go dtí deireadh 2011.
- 20.23** Dúirt an POF, i bhfianaise chineál na scéime, gur beag an t-ionchas a bhí ann go mbainfeadh tionscadal leibhéil bhrabúsachta amach a bharántódh an socrú forchúitimh a chur i ngníomh. Bhí an clásal sin ceaptha fónamh do chás inar sháraigh tionscadal cistithe aon ionchais a bhí ann ag céim na forbartha. Thairis sin, dúirt an POF go raibh BAI, chomh maith leis an gclásal caighdeánach a iníamh laistigh de chonarthaí, tiomnaithe do thionscadail a bhféadfadh poitéinseal áirithe a bheith acu sa réimse sin a spotseiceáil agus go bhféachfar, leis an gconradh nua a thabharfar isteach in 2012, le leibhéal méadaithe den fhaisnéisiú a bheith ann i ndáil le feidhmíocht i ndiaidh an chraolta.

Rialacha faoi Fhoinsí Airgeadais agus Cúnamh Stáit

- 20.24** Faoi rialacháin CE, ní ceadmhach cúnamh Stáit d'oibreacha scannáin agus físamhairc a bheith níos mó ná 50% den bhuiséad léiriúcháin, ach amháin i gcás ina meastar an léiriú a bheith deacair nó gur buiséad íseal é, nó gur teoranta an raon geografach a bheidh aige de bharr teanga agus cultúir. Is é atá i léirithe buiséid ísil na cinn sin a bhfuil buiséad níos lú ná €750,000 acu i gcás na teilifíse agus níos lú ná €55,000 i gcás an raidió. Meastar raon geografach teoranta a bheith ag léirithe sa Ghaeilge.
- 20.25** Ní mór BAI a bheith cinnte de i gcás a bhaineann le hábhar go bhfuil léiriú an clár deacair. Ar na critéir a úsáideann BAI chun 'nithe is deacair a dhéanamh' a mheas áirítear: easpa poitéinsil tráchtála, easpa mealltachta suntasaí don lucht féachana; agus cineál turgnamhach agus/nó riosca cruthaitheach an léiriúcháin.
- 20.26** Tugadh aird san anailís ar an mbunachar sonraí go raibh clár teilifíse dátheangach amháin ann agus buiséad de bhreis agus €860,000 aige ag céim an iarratais, ar clár é ar leithdháil BAI €600,000 air (70% dá bhuiséad). Anuas air sin, bhí buiséid de bhreis agus €55,000 ag seacht gclár raidió trí mheán an Bhéarla agus fuair siad ciste de bhreis agus 50% ó BAI.

- 20.27** I ndáil leis na nósanna imeachta chun monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh rialacha Stáit, dúirt an POF go raibh an mhonatóireacht i leith na gcritéar buiséid ísil agus teanga sách díreach. Maidir le léiriúcháin dheacra, dúirt sé gur ceanglaíodh ar iarratasóirí go ginearálta bonn réasúin a sholáthar i dtaobh an dóigh a raibh sé deacair an clár a bhí beartaithe a dhéanamh. Ceanglaíodh ar na measúnóirí an bonn réasúin sin a mheas agus iad ag teacht ar a gcinneadh foriomlán. Dheimhnigh sé go raibh BAI sásta go rabhthas ag cloí leis na ceanglais CE i leith na n-iarratas ar fad a rinneadh agus úsáid á baint as na critéir sin.
- 20.28** Tugadh faoi deara go ndearna léiriúcháin teilifíse a bhí sách mór leas a bhaint as foinsí iomadúla cistí Stáit amhail cistiú Bhord Scannán na hÉireann (IFB) agus cistiú faoisimh cánach Alt 481. Anuas air sin, tugadh faoi deara san iniúchadh go raibh cistiú ann ón Roinn Oideachais agus Scileanna agus ón Roinn Gnóthaí Eachtracha le haghaidh dhá thionscadal. Nótáladh dhá chás san iniúchadh inar léiríodh sa phlean airgeadais a bhí leagtha amach sa chonradh go ndéanfaí cistiú iomlán Stáit de bheagnach 70% agus 86%, faoi seach, a sholáthar. Is i mBéarla a bhí na léiriúcháin sin agus bhain costais léiriúcháin bhuiséadaithe de bhreis agus €2 mhilliún le gach ceann acu.
- 20.29** Dúirt an POF go raibh socruithe leagtha amach ag BAI i leith thionscadail Alt 481, lena dheimhniú don Roinn Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta gurb é tuairim BAI go raibh sé deacair tionscadal a dhéanamh ar bhuiséad íseal agus/nó é sa Ghaeilge.¹¹ Níl aon phrótacal cuí ann i láthair na huaire le haghaidh tionscadal nach dtagann faoi scóip Alt 481.

Aschuir agus Feidhmíocht

- 20.30** Go ginearálta, is é cuspóir an chiste tacú le cláir áirithe teilifíse agus raidió a dhéanamh agus le clár ábhar a léirítear sa Stáit a fhorbairt agus a chartlannú.

Cláir a Dhéanamh

- 20.31** Is iad cuspóirí dearbhaithe na scéimeanna deontais
- tacú le léiriú clár craolacháin ardcháilíochta teilifíse agus fuaime atá bunaithe ar chultúr, oidhreacht agus eispéireas na hÉireann
 - cur le hinfhaighteacht clár faoi chultúr, oidhreacht agus eispéireas na hÉireann ag lucht féachana sa Stát agus tacú le cláir a fhéachann leis na téamaí sin a thaiscéaladh ar bhealaí nuálacha
 - na cláir sin a fhorbairt sa Ghaeilge
 - tacú le cláir a dhéanann ionadaíocht d'ilchineálacht chultúr na hÉireann
 - oidhreacht béil na hÉireann a thaifeadadh, sin nó gnéithe d'oidhreacht na hÉireann atá ag imeacht as, faoi bhagairt, nó nár thaifeadadh roimhe seo
 - craoltóireacht áitiúil agus phobail a fhorbairt trí thacaíocht a thabhairt do léiriú clár ag an earnáil sin
 - tacú le léiriú clár a fhéachann le litearthacht aosach nó litearthacht sna meáin a fheabhsú
 - tacú le léiriú clár lena spreagtar feasacht an phobail agus tuiscint ar cheisteanna domhanda a fhearann ar an Stát agus ar thíortha seachas an Stát.¹²

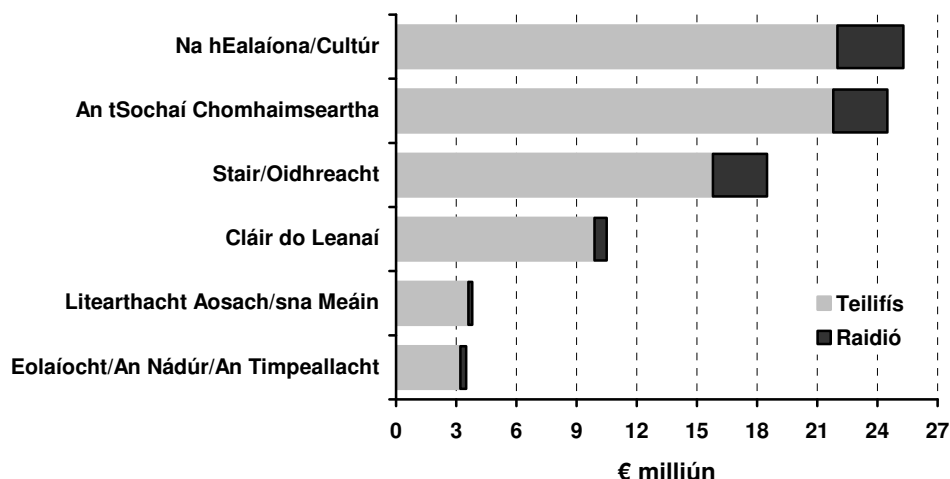
11 Ní mór don Aire Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta incháilitheacht gnólachta le haghaidh chistiú Alt 481 a dheimhniú faoi chritéir cháilitheacha áirithe.

12 Rinne scéim Fhuaim agus Fís II cuspóirí luaithe na scéime a leathadh chun cláir a chuimsiú ina ndéileáiltear le téamaí na meán, na litearthachta agus gnóthaí domhanda. Ní raibh feidhm leo sin i leith na scéime ba luaithe.

20.32 Ní fhéadfar an Ciste a úsáid chun tacú le cláir atá dírithe go príomha ar nuacht nó ar chúrsaí reatha.

20.33 Déantar anailísiú de réir seánra i bhFíor 20.4 thíos ar thionscadail ar leithdháileadh cistiú orthu anall go dtí deireadh 2011. Tá cur i láthair in larscríbhinn C ar thuilleadh anailíse ar chritéir sheachadta teanga agus seirbhíse.

Fíor 20.4 Cistiú de réir seánra 2006 go 2011

Foinse: Anailís ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

20.34 Léirítear san anailís:

- Gur tugadh beagnach 90% den chistiú leithdháilte chun tacú le léirithe teilifíse agus 10% chun tacú le léirithe raidió.
- Gurb iad na hEalaíona/An Cultúr, an tsochaí chomhaimseartha agus an stair/an oidhreacht a fuair na leithdháiltí ba mhó. B'ionann iad le chéile agus beagnach 80% den leithdháileadh cistí. Leithdháileadh 12% den chistiú ar chlár do leanaí agus fuair cláir a dhéileálann le litearthacht aosach/na meán agus leis an eolaíocht/an nádúr/an timpeallacht leithdháileadh 4% an ceann.
- Leithdháileadh breis bheag agus 25% den chistiú ar léiriú clár sa Ghaeilge, agus rinneadh 21% eile a leithdháileadh ar chlár dhátheangacha. Bhí comhréir an chistiúcháin a leithdháileadh ar chlár Ghaeilge don teilifís i bhfad níos mó ná an chomhréir don raidió.
- San iomlán, tugadh 68% den leithdháileadh iomlán cistí do léirithe lena gcaoladh ar an raidió poiblí agus ar an teilifís phoiblí, 22% lena gcaoladh ar stáisiúin thráchtála neamhspleácha agus 10% ar stáisiúin phobail.
- Ní dhearnadh aon tionscadail a chistiú faoin gcuspóir go ndúiseofaí feasacht agus tuiscint an phobail ar cheisteanna domhanda toisc nach bhfuarthas aon iarratais faoin gceannteideal sin.

20.35 Níor leagadh síos aon spriocanna cistiúcháin nó aschuir do na cuspóirí éagsúla. Dá thoradh sin, is deacair BAI a chinneadh cé chomh maith agus a bhaintear cuspóirí an Chiste amach.

Cartlannú Clár

- 20.36** Is cuspóir de chuid an Chiste é tacú le scéim a fhorbairt chun ábhar cláir a léirítear sa Stát (gan a bheith teoranta do léirithe a fhaigheann tacaíocht ón gCiste) a chartlannú. Bhí súil leis go mbeadh scéim chartlannaíochta ceadaithe go luath in 2011 agus rinneadh méid €2.8 a leithdháileadh go sealadach lena íoc sa bhliain sin. Níor ceadaíodh an scéim go dtí le déanaí, áfach. Tá súil anois go seolfar an scéim i bhFómhar 2012 agus go mbronnfar na chéad dámhachtainí go luath in 2013. Is trí phróiseas iomaíoch a leithdháilfear cistí. Meastar nach mbeidh níos mó ná 20% den chistiú a bheidh ar fáil in aon bhliain áirithe sa chomhréir den Chiste Craolacháin a leithdháilfear ar an gcartlannú.
- 20.37** Maidir le cartlannú na léirithe a fhaigheann tacaíocht ón gCiste, tá comhaontú déanta ag BAI le Cartlann Scannán na hÉireann d'Institiúid Náisiúnta na Scannán (IFI) chun na léirithe sin ar fad a chaomhnú agus a chartlannú agus chun an t-ábhar sin a chur ar fáil lena bhreathnú ar an láthair ag páirtí leasmhar ar bith.

Seachadadh agus Craoladh Clár

- 20.38** Leithdháilfear cistí ar an mbonn go mbeidh cláir ag teacht le critéir chomhaontaithe agus le sonraíochtaí conartha. Dá réir sin, is gá fíorú a dhéanamh ar ábhar cláir a léirítear. Seoladh nósanna imeachta i dtaca le fíorú ar bhonn anailíse riosca roghnaitheach. Tar éis athbhreithniú inmheánach a dhéanamh ar chomhlíonadh conarthaí in 2009 agus athbhreithniú a rinne beirt measúnóirí seachtracha ar an ábhar cláir a cuireadh ar aghaidh le haghaidh dhá thionscadal, thug BAI faoi deara go raibh gá le cur chuige níos córasaí i dtaca le hábhar cláir a athbhreithniú.
- 20.39** Dá thoradh sin, in 2012, d'iarr BAI ar an IFI a fhíorú go raibh léirithe teilifíse ar chaighdeán inchraolta, nach raibh aon fhabht teicniúil orthu agus go raibh siad oiriúnach lena gcaomhnú, a rochtain agus a thaispeáint go fadtéarmach. Chomh maith leis sin, faoi théarmaí an chomhaontaithe sin, ceanglaítear ar IFI tuairisc a thabhairt BAI i dtaobh an bhfuil an t-ábhar mar a bhreathnaítear é de réir téarmaí agus coinníollacha iomchuí sa chonradh cistiúcháin idir BAI agus an léiritheoir. Tá an próiseas sin á chur i ngníomh i láthair na huaire. Dúirt BAI go bhféadfaidh go dtarlódh an próiseas sa todhchaí sula n-údarófar an íocaíocht chonartha dheiridh. Chomh maith leis sin, féadfaidh go ndéanfaidh BAI féin ábhar a athbhreithniú roimh an íocaíocht chonartha dheiridh. Níl aon phróiseas fíorúcháin ann i láthair na huaire le haghaidh léirithe raidió.
- 20.40** D'fhonn forálacha reachtacha a chomhlíonadh is gá na léirithe a chistítear a chraoladh. Is gá litir a fháil ó chraoltóir iomchuí á thiomnú go gcaoladh sé an léiriú le linn buaicuaireanta féachana/éisteachta sula gceadófar cistiú faoi na scéimeanna.¹³ D'fhonn íocaíochtaí céime a tharraingt anuas, ceanglaítear ar an gconraitheoir tuarascáil a sheoladh ar aghaidh faoi dhul chun cinn an chraoltóra. Is gá deimhniú a fháil ón gcaoltóir gur seachadadh an léiriú sula ndéanfar an íocaíocht dheiridh.
- 20.41** I gceann amháin de na samplaí de 25 chás a scrúdaíodh (ar cuireadh 12 acu i gcrích agus an cistiú tarraingthe anuas go hiomlán), d'eisigh BAI an íocaíocht deiridh, €80,000, gan an tuarascáil seachadta is gá ón gcaoltóir a bheith faighte aige. Dúirt BAI go raibh siad sásta faoin litir tiomantais ón gcaoltóir chun an craoladh a dhéanamh a bhí ag gabháil leis an iarratas ar chistiú don tríú sraith den léiriú, gur leor í mar dheimhniú ar sheachadadh an dara sraith léiriúcháin.

¹³ Ní mór cláir teilifíse a chraoladh ar shaorsheirbhís teilifíse a sholáthraíonn clúdach uilíoch sa Stát, nó geall leis, nó ar chóras soláthraí líonra cuí nó ar chóras MMDS cuí, mar chuid de chonradh soláthair ábhair pobail faoi Alt 72 den Acht Craolacháin 2009. Ní mór cláir chraolta fuaime a sheoladh ar sheirbhísí craolta fuaime faoi chonradh arna dhéanamh ag BAI ó á n-oibriú ag RTÉ.

- 20.42** Anall go dtí gur tugadh isteach conradh caighdeánach cistiúcháin i lár 2010, níor ceanglaíodh ar chonraitheoirí BAI dáta agus am an chraoladh a bhí beartaithe a chur in iúl BAI. Bhí sé deacair dá réir ag BAI a dheimhniú go ndearnadh gach aon léiriú a bhí curtha i gcrích a chraoladh iarbhrí. Dúirt BAI go gceanglófaí ar chonraitheoir, faoin gconradh caighdeánach nua a tugadh isteach ó lúil 2012, litir dheimhniúcháin ón gcraoltóir a sholáthar, lena n-áirítear tiomantas é a chur ar an eolas faoi dhátaí craolacháin agus eolas faoi réim aimsithe lucht féachana a chur ar fáil, dá mba ghá.

Tionchar an Chiste

- 20.43** Ceanglaítear leis an reachtaíocht go ndéanfaidh BAI oibriú, éifeachtacht agus tionchar na scéime a athbhreithniú agus tuarascáil a thabhairt don Aire laistigh de thrí bliana óna teacht in éifeacht agus gach trí bliana ina dhiaidh sin nó de réir mar a iarraidh an tAire. In 2008 a rinneadh an chéad athbhreithniú den sórt sin. Rinneadh é trí shuirbhé ar gheallsealbhóirí, trí thaighde ar thionchar na scéime ar an tionscal closamhairc, trí fhigiúirí faoin lucht féachana agus faoin lucht éisteachta a thiomsú ó na craoltóirí agus trí athbhreithniú inmheánach a dhéanamh ar oibriú sa scéime.
- 20.44** Tuairiscíodh sa mheastóireacht reachtúil a rinneadh in 2008 gur éirigh go han-mhaith leis an scéim i dtaca le cur leis an teacht a bhí ag an bpobal, ar an leibhéal náisiúnta, áitiúil agus pobail, ar chláir ardchálíochta raidió agus teilifíse faoi théamaí chultúr agus eispéireas na hÉireann. D'aontaigh céatadán substaintiúil (85%) de na freagróirí ar shuirbhé a seoladh mar chuid den mheastóireacht sin go ndeachaigh an scéim chun tairbhe d'fhorbairt agus fás na hearnála léiriúcháin neamhspleáiche in Éirinn agus gur lig sé do chuideachtaí léiriúcháin foireann lánaimseartha a choinneáil agus obair a mhealladh ar feadh na bliana ar fad. D'aontaigh 73% de na freagróirí ar an suirbhé go ndeachaigh an scéim chun tairbhe do dheiseanna fostaíochta a chruthú sa chraoltóireacht in Éirinn. I dtéarmaí rátálacha lucht féachana agus lucht éisteachta agus ghnóthachtáil dámhachtainí tionscail, níor tuairiscíodh faisnéis i dtaobh na léirithe ar fad.
- 20.45** Tá an chéad athbhreithniú eile le tosú i Meán Fómhair 2012. Is gá sonraí tionchair a cheapadh do na scéimeanna deontais. Ar na táscairí a d'fhéadfaí a chur san áireamh i gcás inar cuí é áiríodh: an líon breathnóirí/éisteoirí atá ag léiriú, líon na ndámhachtainí aitheanta a fuarthas, an líon uaire a chraoltar léiriú, ar craoladh léiriú i dtír eile nó ar chainéal eile agus tionchar na scéime ar an bhfostaíocht san earnáil.

Maoirseacht ag an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha

- 20.46** Dúirt Oifigeach Cuntasaíochta na Roinne Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha, ainneoin gur cúram BAI é riaradh agus bainistíocht an Chiste, gur chás leis an Roinn é a chinntiú go ndéanfaí é sin ar an dóigh is éifeachtaí is féidir lena chinntiú go seachadfar cuspóirí an Chiste agus go mbeidh luach le fáil ar an airgead a chaitheann íocóirí na táille ceadúnais. Dúirt sé go bhfuil ról maoirseachta rialachais corparáideach ag an Roinn i ndáil le BAI a fhágann gur féidir ceisteanna beartais a bhaineann leis an gCiste Craolacháin a tharraingt anuas mar is cuí. Ar leibhéal ginearálta, dúirt sé gurb é tuairim na Roinne go raibh an Ciste á bhainistiú ar dhóigh lena chuspóirí beartais a bhaint amach, go háirithe cuideachtaí léiriúcháin neamhspleácha a chur clár teilifíse agus raidió nua chun cinn d'fhonn ábhar clár a léiriú ar réimse leathan ceisteanna agus téamaí a bhaineann go dlúth le cultúr agus sochaí na hÉireann.
- 20.47** Dúirt an tOifigeach Cuntasaíochta go rachadh an Roinn i mbun pléití le BAI roimh an athbhreithniú reachtúil ar an scéim atá ar na bacáin lena chinntiú go gcorprófar torthaí na caibidle seo sna téarmaí tagartha don athbhreithniú. Dúirt sé go gcinnteodh an Roinn go gcuirfí na torthaí san áireamh in aon mholtaí a d'eascródh as an athbhreithniú agus go mbeadh na moltaí sin dírithe ar chuspóirí beartais an Chiste Craolacháin a bhaint amach i dtaca le gnóthachtáil atá éifeachtach agus a thugann luach ar airgead.

Conclúidí agus Moltaí

- 20.48** Teipeann ar sciar suntasach de na hiarratais ar thacaíocht airgeadais ón gCiste Craolacháin. Is diomailt acmhainní é BAI agus do na hiarratasóirí chomh maith a bheith ag próiseáil iarratas atá easnamhach. Is gá tuilleadh oibre chun feabhas a chur ar cháilíocht na n-iarratas ar chistiú atá á seoladh ar aghaidh agus chun an t-ualach riaracháin a ghabhann leis a laghdú.

Moladh 20.1: Ba chóir BAI anailís a dhéanamh ar na cúiseanna atá leis an líon mór a dhiúltaítear agus dul i mbun pléití le geallsealbhóirí i ndáil le cáilíocht na n-iarratas a fheabhsú.

Freagairt an POF: Aontaithe. Tá BAI tar éis a bheith i mbun oibre le geallsealbhóirí ar bhonn leanúnach chun aghaidh a thabhairt ar an líon mór iarratas a dhiúltaítear.

- 20.49** Tá easpa trédhearcachta agus cuntasachta i bpróiseas measúnachta na n-iarratas.

Moladh 20.2: Ba chóir BAI a chinntiú go léirítear leibhéal trédhearcachta níos mó sa phróiseas meastóireachta. Ba chóir go ndéanfaí toradh na measúnachtaí go léir a lua go soiléir sna tuairiscí faoi threoir chritéir na scéime.

Freagairt an POF: Aontaithe go páirteach. Tá an tuarascáil mheasúnachta deiridh i bhfoirm tuairisc ar aiseolas coinnte ar comhad. Cuirtear ar aghaidh chuig gach iarratasóir í agus leagtar amach ann measúnacht BAI faoi threoir chritéir na scéime. Ní choinnítear tuarascálacha na measúnóirí toisc nach cuid den phróiseas machnamhach iad agus nach cinntí ar leithligh iad sa cháil sin. Comhthuairim dheiridh an phainéil measúnachta an rud is tábhachtaí seachas na tuairimí aonair a chuirtear in iúl le linn an phróisis. Tá breithniúcháin an phainéil measúnachta analógach do phróisis chinnteoireachta eile de chuid BAI (agus de chuid comhlachtaí Stáit eile) lena ndéantar an cinneadh críochnaitheach a thaifeadh seachas na tuairimí ó chomhaltaí aonair an Bhoird. Áireofar athbhreithniú ar an bpróiseas measúnachta san athbhreithniú ar an scéim a bhfuil sé beartaithe tosú uirthi i Meán Fómhair 2012.

- 20.50** Ní i gcónaí a dhéantar conarthaí le haghaidh tionscadail a leithdháiltear cistiú orthu a chur i gcrích laistigh den amscála a leagtar síos sna rialacha scéime.

Moladh 20.3: Ba chóir BAI tuairisc a thabhairt don Údarás nuair nach dtugtar caibidlí conartha chun críche laistigh den tréimhse 12 mhí.

Freagairt an POF: Aontaithe go páirteach. Is cuidiú iad na scéimeanna a tugadh isteach le blianta beaga anuas chun aghaidh a thabhairt ar an gceist. Chomh maith leis sin, moltar go smaoineodh feidhmeannacht BAI ar fhadú a dhéanamh thar an tréimhse 12 mhí ar bhonn cáis-ar-chás agus go ndéanfaí aon fhaduithe a cheadófaí a thuairisciú ina dhiaidh sin don Údarás.

- 20.51** Faigheann cuid mhór tionscadal sciar mór cistiúcháin sula gcuirtear iad i gcrích. Cé go mb'fhéidir gur gá é sin a dhéanamh lena chinntiú go mbeidh cistiú dóthanach ann leis an tionscadal a chríochnú, méadaíonn sé ar an riosca go soláthrófar cistí Stáit do thionscadail a fhágtar gan seachadadh. Chlis ar a leath den 25 chás a athbhreithníodh a sceidil seachadta conartha a shlánú. In dhá chás, is amhlaidh a seachadadh tionscadail ach nach ndearnadh ráitis chostais deiridh a sheoladh ar aghaidh. Gan eolas den chineál sin a bheith aige, níl BAI in ann é féin a shásamh go mbaintear úsáid as an gcistiú a sholáthraítear chun na gcríoch a bhí beartaithe.

Moladh 20.4: I gcás nach slánaítear sceidil seachadta nó nach gcloítear le téarmaí conartha, ba chóir BAI smaoineamh ar na cistí a aisghabháil.

Freagairt an POF: Aontaithe. Tá na córais a tugadh isteach le roinnt blianta anuas ag cuidiú le haghaidh a thabhairt ar na ceisteanna seo. Maidir leis an mainneachtain ráitis chostais deiridh a sheoladh ar aghaidh, tá sé beartaithe ag BAI nósanna imeachta caighdeánaithe a thabhairt isteach i dtaobh iniúchadh le haghaidh iniúcháirí seachtracha ar dheontaithe chomh maith le clár bliantúil iniúchta ag BAI, chun go ndéanfar comhlíonadh na nósanna imeachta sin a fhíorú.

- 20.52** Ní dhéantar an teist atá ar chonraitheoir go dtí seo a bhreithniú sách maith ag céim na measúnachta ar an tionscadal nó nuair a bhíonn cistí á scaoileadh amach ar thionscadail eile chuig an gconraitheoir céanna.

Moladh 20.5: Ba chóir go ndéanadh BAI a gcríteir mheasúnachta i leith iarratas a athbhreithniú lena chinntiú go dtugtar aird a dhóthain ar fheidhmíocht chonarthaigh san am a caitheadh le linn athbhreithniú a dhéanamh ar aon iarratais nua ar chistiú ón gconraitheoir céanna. Ba chóir aon iarratais ar tharraingt anuas cistí a bhainistiú ar bhonn an chonraitheora ina iomláin e seachas ar bhonn tionscadail aonair.

Freagairt an POF: Aontaithe: Tugtar aghaidh ar na húdair imní sin i gconradh nua a ceadáíodh i mí Iúil 2012 agus déanfar teist an iarratasóra go dtí seo maidir le comhlíonadh laistigh den scéim a chur i gcuntas le haghaidh aon conarthaí nua a ghabhfáir de láimh.

- 20.53** Ní dhearnadh aon chistiú a aisghabháil as aon bhrabúis a ghnóthaigh na léirithe a cistíodh. Ní raibh BAI in ann líon na gconarthaí cistiúcháin ina raibh clásal aisghabhála a lua go deifnídeach. Measann sé gur chistigh sé timpeall 70 léiriú Alt 481 ar mó is dóichí go mbeidh an poitéinseal acu brabúis a ghnóthú.

Moladh 20.6: Ba chóir clár a choinneáil ar na conarthaí go léir a bhfuil foráil aisghabhála cistí ag gabháil leo mar aon leis na tionscadail go léir a bhfuil cistiú Alt 481 acu. Ba chóir monatóireacht ghníomhach a dhéanamh ar na tionscadail sin.

Freagairt an POF: Aontaithe go páirteach. Beifear in ann, le bunachar sonraí nua BAI, líon iomlán na gconarthaí Alt 481 a aithint gan stró agus iad a chur ar fáil as seo amach. Úsáid mhíchuí acmhainní a bheadh ann monatóireacht na forála aisghabhála a leathnú thar an bpróiseas reatha faoina ndéantar spotseiceáil ar thionscadail a bhfuil an poitéinseal le brabús a ghnóthú acu. Féachtar le forálacha an chonartha nua le nochtadh níos mó a dhéanamh ar an bhfeidhmíocht i ndiaidh an chraolta.

- 20.54** Leagtar síos le rialacháin CE nach ceadmhach suim is mó ná 50% den bhuiséad léiriúcháin a thabhairt mar chúnamh stáit d'oibreacha scannáin agus closamhairc, ach amháin i gcás ina meastar an léiriú a bheith deacair, go ngabhann buiséad íseal leis an tionscadal nó go bhfuil síneadh geografach teoranta ag an gclár at bhonn teanga agus cultúir. Cé is moite de thionscadail Alt 481, ní dhéanann monatóireacht BAI cistiú stáit ó fhoinsí eile a chur i gcuntas.

Moladh 20.7: Ba chóir go ndéanadh BAI nósanna imeachta a athbhreithniú lena chinntiú go ndéantar gach aon fhoinsé airgeadais Stáit a chur i gcuntas le linn a chinneadh an bhfuil rialacháin CE á gcomhlíonadh. Féadfaidh go mbeidh gá le comheagrú cuí le soláthraithe cistí Stáit eile.

Freagairt an POF: Aontaithe. Comhoibreoidh BAI le haon chomhlachtaí Stáit eile i dtaca le nósanna imeachta a cheapadh agus a chur i ngníomh chun go mbeidh léargas níos mó ar fheidhmiú na rialachán.

- 20.55** Leithdháileadh timpeall €86 mhilliún ar 1,227 dtionscadal ó bunaíodh an chéad scéim in 2005. Cuireadh an chuid is mó den chistiú i leith cláir theilifíse a léiriú agus cóimheas de bheagnach 8:1 a bhí sna leithdháiltí idir an teilifís agus an raidió.

- 20.56** Ní leagtar síos aon spriocanna cistiúcháin do chatagóirí áirithe cuspóirí clár. Leithdháileadh 80% den chistiú ar thrí sheánra – na healaíona/ an cultúr, an tsochaí chomhaimseartha agus an stair/an oidhreacht. B'ionann cláir Ghaeilge/cláir dhátéangacha agus timpeall 46% den leithdháileadh foriomlán cistí. Is ar léirithe lena gcráoladh ag craoltóirí raidió agus teilifíse poiblí a leithdháileadh an sciar cistiúcháin is mó (68%); leithdháileadh 22% ar léirithe lena gcráoladh ag craoltóirí tráchtála neamhspleácha agus tugadh 10% do léirithe lena gcráoladh ag stáisiúin phobail. Níor cistíodh aon chlár faoin gcuspóir le feachtas agus tuiscint an phobail a dhúiseacht ar cheisteanna domhanda.

Moladh 20.8: Ba chóir go smaoiníodh BAI ar spriocanna a leagan amach le haghaidh catagóir de chuspóirí ábhair clár.

Freagairt an POF: Aontaithe go páirteach. Tá an scéim bunaithe ar bhabhtáí iomaíocha oscailte agus breithnítear gach aon iarratas de réir a thuillteanas. Dámhtar deontais ar na hiarratais is fearr agus dá réir sin níl aon dul as ach gur fearr a bhainfear cuid de na cuspóirí amach ná cuid eile acu. Breithneofar an cheist seo san athbhreithniú ar an scéim atá ag teacht aníos.

- 20.57** Bunaíodh próiseas fíoraithe foirmiúil don léiriú teilifíse in 2012 lena chinntiú go mbeadh seachadadh na gclár ar chaighdeán is inchraolta agus de réir conartha. Tá BAI tosaithe ar phróisis fíoraithe a chur i ngníomh do léirithe raidió.

- 20.58** Ní dhéanann BAI monatóireacht ar chlár lena chinntiú go gcráoltar iad. D'uireasa nósanna imeachta fíoraithe foirmiúla a bheith bunaithe, tá an baol ann nach gcráolfar léirithe áirithe agus gurb ionann sin agus cailleadh luacha ar na cistí Stáit a cuireadh ar fáil.

Moladh 20.9: Ba chóir nósanna imeachta a thabhairt isteach lena chumasú BAI a fhíorú go gcraoltar na léirithe a chistítear, lena n-áirítear socrú go bhféadfaí, b'fhéidir, na tráthchodanna deontais deiridh a choinneáil siar go dtí go bhfaightear deimhniú go ndearnadh an craoladh.

Freagairt an POF: Aontaithe. Tá BAI tosaithe cheana féin ar nósanna imeachta athbhreithnithe a chur i ngníomh.

20.59 Maidir leis an meastóireacht ar thionchar na scéime san athbhreithniú a rinneadh in 2008, bhí sí bunaithe cuid mhór ar shuirbhé ar na geallsealbhóirí agus ar thaighde ar thionchar na scéime ar an tionscal. Tá an chéad athbhreithniú eile ar an scéim beartaithe le haghaidh Mheán Fómhair 2012.

Moladh 20.10: Is gá go mbreithneodh BAI an dóigh ina bhféadfaidh sé sonraí tionchair níos oibiachtúla a cheapadh go réasúnach ionas go bhféadfar measúnú níos iomláine a dhéanamh ar shochair agus cion tairbhe na scéime.

Freagairt an POF: Aontaithe go páirteach. Breithneoidh BAI an moladh i ndáil le sonraí tionchair san athbhreithniú ar an scéim atá ag teacht aníos. Cé go bhfuil tábhacht leis na táscairí den chineál atá molta, níor ghá go bhfeilfidís go hiomlán do scéim den chineál seo.

Iarscríbhinn A Stádas na dTionscadal Uile i Mí na Nollag 2100 de réir Babhta Cistiúcháin

Babhtaí Cistiúcháin Teilifíse

Babhta Cistiúcháin	Bliain	Rathúil	Tarraingthe Siar	Líon Glan na dTionscadal ar Leithdháileadh Cistiú orthu	Curtha i gCrích	Conradh Sínithe	Conradh ar Feitheamh	Leithdháileadh Glan	Íoctha Amach	Ceangaltais
								€ m	€ m	€ m
1	2006	38	-	38	35	3	-	10.4	10.4	-
2	2006	39	2	37	35	2	-	9.1	9.0	0.1
3	2007	44	-	44	42	2	-	8.9	8.9	-
4	2007	54	2	52	50	2	-	8.3	8.2	0.1
5	2008	24	-	24	21	3	-	3.8	3.8	-
6	2008	29	-	29	26	3	-	4.1	4.0	0.1
7	2009	27	1	26	23	3	-	3.9	3.9	-
8	2009	31	1	30	23	7	-	4.0	4.0	-
9	2010	39	3	36	11	25	-	6.8	5.8	1.0
10	2011	46	-	46	6	37	3	7.0	4.2	2.8
11	2011	43	-	43	0	14	29	7.9	1.5	6.4
Scéimeanna Speisialta ^a		12	N/A	12	9	1	2	2.1	1.4	0.7
Iomlán		426	9	417	281	102	34	76.3	65.1	11.2

Foinse: Údarás Craolacháin na hÉireann

Nóta: a Féadfaidh BAI, dá lánrogha, cistiú a leithdháileadh i leith cláir a dhéanamh atá bunaithe ar scéimeanna speisialta faoi aon cheann de na réimsí téamacha a luaitear sa reachtaíocht. Is é cuspóir na scéimeanna sin go spreagfaí forbairt clár ar théamaí áirithe nó go marcáilfí mórchomórthaí nó ócáidí a ngabhann tábhacht stairiúil nó chultúrtha leo.

Babhtaí Cistiúcháin Raidió

Babhta Cistiúcháin	Bliain	Rathúil	Tarraingthe Siar	Líon Glan na dTionscadal ar Leithdháileadh Cistiú orthu	Curtha i gCrích	Conradh Sínithe	Conradh ar Feitheamh	Leithdháileadh Glan	Íoctha Amach	Ceangaltais
								€ m	€ m	€ m
1	2006	45	1	44	44	—	—	0.5	0.5	—
2	2006	41	4	37	36	1	—	0.4	0.4	—
3	2007	75	4	71	67	4	—	1.1	1.0	0.1
4	2007	70	1	69	62	7	—	1.0	1.0	—
5	2007	60	6	54	49	5	—	0.6	0.6	—
6	2008	91	1	90	81	9	—	1.1	1.1	—
7	2008	95	5	90	71	19	—	1.2	1.1	0.1
8	2009	89	1	88	68	20	—	0.9	0.9	—
9	2010	88	1	87	67	19	1	0.9	0.8	0.1
10	2010	99	2	97	36	53	8	1.2	0.8	0.4
11	2011	75 ^a	—	75	11	38	26	0.8	0.4	0.4
Scéimeanna Speisialta^b		8	N/A	8	6	1	1	0.1	0.1	—
Iomlán		836	26	810	598	176	36	9.8	8.7	1.1

Foinse: Údarás Craolacháin na hÉireann.

Nótaí: a Thángthas ar an bhfigiúr seo tar éis coigeartú le haghaidh conarthaí comhcheangailte faoinar comhcheanglaíodh 29 dtionscadal mar ocht gconradh.

b Féadfaidh BAI, dá lánrogha, cistiú a leithdháileadh i leith cláir a dhéanamh atá bunaithe ar scéimeanna speisialta faoi aon cheann de na réimsí téamacha a luaitear sa reachtaíocht. Is é cuspóir na scéimeanna sin go spreagfaí forbairt na gclár ar théamaí áirithe nó go marcáilfí mórchomórthaí nó ócáidí a ngabhann tábhacht stairiúil nó chultúrtha leo.

Iarscríbhinn B

Critéir Mheasúnachta

Ginearálta

An ngabhann luach straitéiseach leis an togra i dtaca leis na cuspóirí reachtúla a bhaint amach?

An ndéanann an togra cuspóirí na scéime a chur chun cinn?

An bhfuil an togra réadúil ar bhonn ginearálta?

Téamaí na gClár

An gclúdaíonn an togra ceann amháin nó níos mó de théamaí na Scéime?

An ionann an togra agus léiriú nua/nuálach ar cheann amháin nó níos mó de na réimsí téamacha?

Cáilíocht an Togra

An ndéanann an togra cáilíocht ábhar an chláir atá beartaithe a leagan amach go soiléir?

An ndéanann an togra cáilíocht na luachanna léiriúcháin a úsáidtear i dtaca le déanamh an chláir a leagan amach?

An bhfuil script agus cuntas an togra scríofa ar ardchaighdeán?

Cé na modhanna, bídís teicniúil nó eile, ina ndéanfaidh an t-iarratasóir clár ar ardchaighdeán?

Conas a bheartaítear clár den scoth ar ardchaighdeán a dhéanamh?

Breisíocht

An gcuireann a bhfuil sa chlár le réimse na roghanna féachana agus éisteachta don lucht féachana agus éisteachta in Éirinn?

Nua/Nuálach

An ionann formáid an chláir agus/nó a bhfuil ann agus coincheap nuálach i dtéarmaí cláir a dhéanamh in Éirinn?

Comhpháirtíochtaí

An ndearna an t-iarratasóir aon chomhpháirtíochtaí, bídís foirmiúil nó neamhfoirmiúil, le tríú páirtithe a thabhairt i gcrích lena bhfeabhsófar próiseas déanta na gclár?

An ndearna an t-iarratasóir aon chomhpháirtíochtaí airgeadais a thabhairt i gcrích a chuirfidh luach leis an mbuiséad?

Acmhainní

Leordhóthanacht, infhaighteacht agus foinse cistiúcháin eile chun tacú leis an togra.

Leordhóthanacht, réadúlacht agus trédhearcacht thogra airgeadais an iarratasóra.

An bhfuil luach ar airgead ag gabháil leis an togra?

Éiteas na Craoltóireachta Pobail

(Gabhann critéir bhreise le hiarratais a eascraíonn as Earnáil na Craoltóireachta Pobail)

An ndéanann an togra éiteas na craoltóireachta pobail a chur chun cinn agus a chaomhnú?

An bhfuil togra an chláir bunaithe ar theacht a bheith ag an bpobal air?

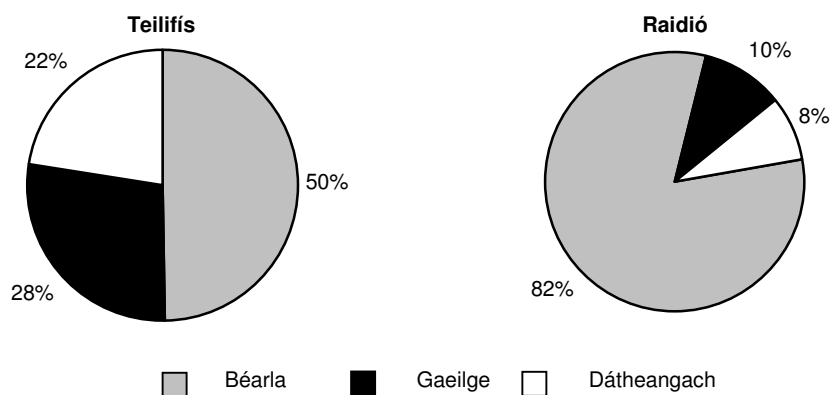
An dtacaíonn an togra le rannpháirtíocht ghníomhach an phobail?

An dtacaíonn an togra le scileanna a fhorbairt do mhuintir an phobail?

Cén tionchar a bheidh ag an gclár ar fhorbairt an chraoltóra?

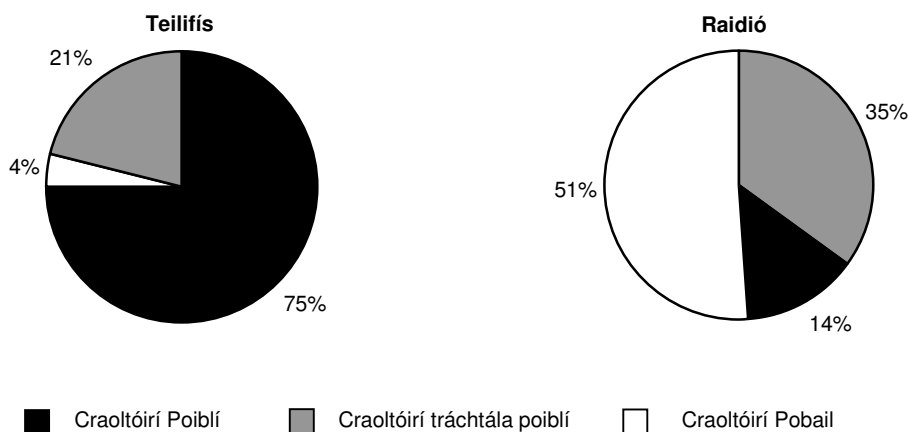
Iarscríbhinn C Próifíl ar Thionscadail a Cistíodh 2006 go 2011

Cistiú de réir Teanga

Foinse: Anailís ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Cistiú de réir an Chineáil Seirbhíse

Foinse: Anailís ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste